

1 november 2023

Andens viskning i vredens tid

När vi med god framförhållning satte rubriken för årets höstmöte hoppades vi att rubriken inte skulle upplevas lika trängande vid genomförandet. Det blev tvärt om ännu ett krigsutbrott och fler våldsdåd också på hemmaplan som sätter agendan i vår samtid.

Under den gångna helgen samlades 550 deltagare till Pilgrims höstmöte i Linköping. Här upplevde vi en påtaglig känsla av hur angeläget det är med mötesplatser likt denna för att avslöja krafterna och makterna som stormar in med hat, splittring, förakt och cynism i släptåg. Att återvända till källorna i föredrag, böner, kulturen, samtalen, måltiderna, tystnaden, mässan och möten på djupet kan tyckas litet. Men av reaktionerna från deltagarna att döma har Pilgrims höstmöte i god mening blivit en slags motståndsrörelse och institution som vi fortsatt får vara med och förvalta.

I vanlig ordning låter vi månadsbrevet för november utgöras av den predikan som hölls under söndagens mässa. I år av Emma Audas.

21 söndagen efter trefaldighet: *Samhällsansvar*

2 Moseboken 23:1-9 2, Korinthierbrevet 8:9-15, Matteusevangeliet 12:15-21

Har du mött en sann människa någon gång? En som verkar mena det hon säger, och säga det hon menar. En som det är svårt att ljuga inför. Kanske känner du en sådan människa? Är det inte något med rösten?

Du skall inte sprida falska rykten.
Avhåll dig från falska anklagelser.
Du skall inte ta mutor.

Orden från Andra Mosebok kunde sammanfattas med: Var sann. Utmanande ord som ändå är lätta att tycka om. Sanning gillar vi ju.

Ändå, medan Mose tar emot de här buden av Gud, stöper sig folket samtidigt en avgud nedanför berget: guldkalven. De orkar helt enkelt inte vänta på den Gud som inte agerar enligt deras tidplan, den Gud de inte fullt ut kan begripa eller behärska.

Det är så här vi människor gör. När vi inte förstår verkligheten och vi inte förmår lita på Gud, då söker vi tröst hos avgudar: Våld, konsumism, förtal, lögn, självhävdelse, kunskap, ära, makt – avgudar jag kritiserar men ändå ofta gynnas av. Allt det här är uttryck för att vi inte orkar vänta på Gud.

Och avgudarna bär på en verklig makt. Rätt konsumtion ger oss en reell känsla av att höra till (om det så handlar om att göra trendkänsliga eller etiskt medvetna val). Förtal kan ge oss en position, och vapen kan ge oss en högst påtaglig känsla av trygghet. Och genom att tänja på sanningen och dölja nyanser får vi mer gehör för våra åsikter, och med självhävdelse försöker vi tysta ner dödsängestens fråga: ”Bryr sig någon om att jag finns till?”

Ja, avgudarna har sina sidor. Och det är inte alltid avgudarna i sig själva som förstör världen, utan snarare den lögn som krävs för att vi ska tillbe dem. Vi vet ju att avgudarna inte gör oss lyckliga, men vi söker tröst hos dem ändå. Folket vet att guldkalven är deras egen skapelse, men de bortser från det orimliga i det för att få en känsla av mening och riktning. Och är det inte fint, när alla ger av sina egna, privata smycken, för att samla ihop till guldkalven, det gemensamma? Sådant tycker vi väl om? På samma sätt som konsumtionen sägs öka det gemensamma välståndet och lite nationalism sägs skapa en god vi-anda.

Men allt vi tillber som inte är Gud kommer att förstöra våra liv och vår värld. Allt vi underkastar oss som inte älskar oss kommer att förgöra oss.

Så hur blir vi då sanna människor, som inte nöjer oss med guldkalvar fastän frågorna och lidandet hopar sig?

Kanske genom att träna upp sanningsmuskeln i oss genom asketisk motståndsträning? Kroppen är energisnål, och när vi ställs inför en uppgift eller utsätts för en påfrestning tenderar vi använda de muskler som det krävs minst energi att använda. Mycket i vårt samhälle tränar musklerna *egennyttan*, *maktthunger* och *girighet* – och vi kommer därför ofta att spontant använda de musklerna när vi ställs inför olika val.

När vi röstar uppmanas vi att räkna ut om vi själva vinner på om det eller det partiet får makt. När lagar diskuteras kring invandring uppmanas vi att ställa vår känsla av trygghet mot andras rätt till trygghet. När vi får frågor om världsläget, om konflikter, hat och krig, uppmuntras vi att förenkla och dölja sidor av verkligheten för att rättfärdiga vår egen position. Vi uppmuntras ständigt till överdrifter och att blunda för nyanser.

Vore det då inte klokt att tänka att vi borde stärka vår sanningsmuskel, så att vi automatiskt oftare använder *den* när vi ställs inför olika val?

Kanske. Men jag tror att ökenmödrarna och -fäderna inte skulle godkänna den bilden. Deras asketism handlar ju aldrig om att träna upp några muskler, utan snarare om att släppa taget om det i våra liv som står i vägen för sanningen.

För sanningen – den faller sig ju faktiskt helt naturlig för oss. Det enklaste vi kan göra är att tala sant. Det vet alla vi som någon gång försökt leva med en lögn. Det är lögnen som kräver den stora ansträngningen – alla de lögner vi upprätthåller om våra liv och om verkligheten omkring oss, allt vi försöker dölja, att vi låtsas vara. Men sanningen ... Vi är skapade för den. Vi blir alltså inte mer sanna genom sanningsträning. Vi blir sanna genom att släppa taget om det som får oss att ljuga.

Det finns en *kraft* i sanningen.

Kraft – inte makt. För med makt kommer viljan att bevara den, även om det kräver att vi tänjer på vad vi tror är sant. Hur ofta talar vi inte om maktens kvinnor och män med en suck över bristen på sannhet, och oförmågan att stå bakom sina ord? Makten vill till varje pris behålla sin makt, och det försöker den göra genom att upprätthålla sin muskelstyrka. Därför måste den också kämpa, hela tiden.

Kraft är något annat.

Idag är vi många här i domkyrkan. Flera av oss har deltagit i tidskriften Pilgrims höstmöte, och visst är det en fin – nästan hisnande – känsla att fylla katedralen! Men det vi åstadkommer genom att samlas här har inget att göra med huruvida vi lyckats träna oss starka. Vi har ingen styrka, och den makt vi eventuellt har är snarare ett hot mot det vi kan åstadkomma. Vi samlas för att bli en *kraft* – en kraft som på djupet förändrar världen, utan att *vi* riktigt begriper hur. Kraft är något som uppstår genom interaktion och som påverkar världen omkring. Du kan inte

se en kraft, men du kan känna den. Och kraft är – till skillnad från styrka – något som faktiskt existerar.

Och vi blir den kraften genom att rikta våra kroppar åt samma håll, mot den sanne Guden. Vi samlas för att vara ett tecken på att det går att sätta sin lit till Gud, i stället för till världens avgudar som må ha en verklig *makt*, men faktiskt helt saknar *kraft*. Vi samlas för att säga: ”Vi står här, nedanför berget, och övar oss i att inte bygga guldkalvar, utan vänta på Gud.” Och stilla, stilla sker något. Inte genom vår styrka, utan genom att vår svaghet – det att vi inte orkar bära på lögnen och makten – genom Kristus blir till kraft.

Makten må ha många ord, men vi är här för att bli en röst. Ord kan dölja sanningen, ord kan tas tillbaka. Men rösten – den säger något om vem vi är. Rösten blir något människor lär känna, rösten kan bli något för världen att lita på. Tänk om vi, istället för att vara en makt med vackra ord, fick vara en kraft med en sann röst?

Han skall inte träta och ropa, Han skall inte släcka den tynande lågan, utan han skall en dag föra rätten till seger. Och hans namn skall ge folken hopp.

Har du mött en sann människa någon gång? Den osynliga kraften blir synlig i bröd och vin, och vi blir vad vi äter. Kristus, Sanningen, räcks oss som en gåva och vi ger oss själva till sanningen – frambär våra liv, allt vi är, allt vi har, som en gåva. Allt i hopp om att våra liv och våra kroppar ska få vara en plats där sanningens Ande viskar, även i vredens tid.

Gud, var med oss alla. Amen.

Hjärtats efterföljelse

PRÄST- OCH PASTORSMÖTE

5-7 MARS 2024

NYA SLOTTET BJÄRKA-SÄBY & VÅRDNÄS STIFTSGÅRD

ARRANGÖR & MEDVERKANDE

Det ekumeniska präst- och pastormötet på Vårdnäs Stiftsgård och Nya Slottet Bjärka-Säby har hållits vid tre tidigare tillfällen under påskfastan (2007, 2011 och 2015). Inbjudare är tidskriften Pilgrim och dess referensgrupp.

Huvudtalare i 2024 års präst- och pastormöte är Karin Johannesson, biskop i Svenska kyrkan, Uppsala stift och Erik Varden, trappistmunk och katolsk biskop

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

av Trondheim. Övriga medverkande utgörs främst av tidskriftens referensgrupp och skribenter.

VEM KAN DELTA?

Förutom präster och pastorer är mötet öppet för diakoner, studerande präst- och pastorskandidater och presbyterer (församlingsledare i lokala kyrkor).

Program och anmälan: tidskriftenpilgrim.se

Ikonmållarkurs med broder Norberto

11-15 mars

Vårdnäs stiftsgård

Under vår kommunitets besök hos systrarna och bröderna i Bose har vi många gånger mött broder Norberto som med sin varma person lagt ut ikontraditionen som förvaltas i Bose. För första gången erbjuder vi nu möjligheten att måla en ikon under broder Norbertos vägledning på Vårdnäs stiftsgård i närheten av Bjärka-Säby. Då platsantalet är begränsat till 12 personer gör vi en första inbjudan till er som läsare av månadsbrevet.

För anmälan och mer information: preses@ekibs.se

Husfolk på Antoniosgården, Källandsö

Byggnationerna på Antoniosgården går framåt enligt plan och från början av 2024 finns möjligheten för två personer att leva husfolkliv i arbete och bön på Antoniosgården. En syster ämnar ansluta och det finns därmed plats för en ytterligare person.

För den som under en period vill söka stillhet och avskildhet för att formas efter Jesu bild, finns nu möjlighet att leva som husfolk på Antoniosgården i en nutida »klosterskola«. Samtidigt som man själv får vara i en miljö där man kan växa är man med och bygger upp den ekumeniska retreatmiljön på gården.

Livet som husfolk på Antoniosgården innebär en daglig rytm inspirerad av den monastiska traditionen baserad på bön, arbete, måltider, vila och andlig läsning. Bönelivet vilar i de fyra dagliga tidebönerna, där vi ber samma böner som i Bjärka-Säby. Eukaristin firas regelbundet i kapellet på gården, både i västlig och östlig orientalisk tradition (ökenmässan).

Utöver egen andlig läsning ges också regelbunden vägledning av präster, pastorer och teologer med anknytning till EKIBS.

Det dagliga arbetet kan i viss mån anpassas till de personliga kunskaper och förmågor som finns, men väsentligen handlar det om att förvalta och bygga upp Antoniosgården med dess stugor och omgivningar. En del av arbetstiden ägnas också åt något hantverk.

Eventuellt tar vi emot en person kring årsskiftet 2023/2024. Plats finns för en till. Om du är intresserad och vill veta mer, hör gärna av dig till oss på info@antoniosgården.se så samtalar vi vidare.

Digital halvdagsretreat i allhelgonatid

Söndag 6 november

En sky av vittnen

Program

- 16.00 Vägledning Jonas Eveborn
- 18.00 Vesper från Ekhammar i Bjärka-Säby
- 19.30 Vägledning Jonas Eveborn
- 20.30 Completorium från Ekhammar i Bjärka-Säby

Ingen föranmälan krävs.

Deltagandet i den digitala halvdagsretreaten är kostnadsfritt men tänk gärna på Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby och årets insamling till stiftet El Qusiya i Egypten.

Ekonomiska gåvor kan skänkas på följande sätt:

Plusgiro: 530838-2

Bankgiro: 461-0713

SWISH: 123 122 31 97

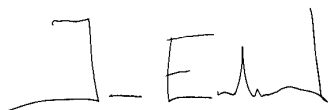
Kollekt:

OBS! Ange "Gåva El Qusiya".

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

Om du inte nåtts av länkarna till Zoom och underlaget för tidebönera som skickats till medlemmar, noviser och vänner kan du få dem genom att maila preses@ekibs.se.

Guds frid

A handwritten signature consisting of the letters 'J', 'E', and 'W' in a stylized, cursive font.